

Samverkansövning "KOORDINAT-16"

Tillämpande seminarieövning
Sammanställning

2016-09-26--27

Uppgift 1

Ni är de aktörer som ska lösa situationen ihop.

- a) *Identifiera gemensamt behovet av geografisk grundinformation som behövs för att analysera händelsen och kunna fatta beslut om åtgärder*
- b) *Finns det någon typ av grundinformation där det är oklart vem som tillhandahåller underlaget?*

Uppgift 1a - Svar

- Mycket liknande svar
- Omfattande behovsanalyser
- "Lathunden" upplevdes som ett stöd
- Viktigt med blandade grupper GIS/Kris för att skapa bättre analyser

Uppgift 1b - Svar

Exempel:

- Befolkning – Kommun får från SCB. SCB får från Skatteverket.
 - Viktigt att fundera på om tillgänglig information räcker eller om man måste inhämta från originalkällan?
- Privata aktörer – Tillgängliga resurser, exempelvis bussar
- Skolor – 10-15% har ofullständiga adresser.
 - Viktigt att vara källkritiks och fundera på tillförlitlighet av inhämtad data
- Viktigt med blandade grupper GIS/Kris för att skapa bättre analyser

Uppgift 2

Ni är de aktörer som ska lösa situationen ihop.

a) *Identifiera gemensamt behovet av geografisk händelsebaserad information som behövs för att analysera händelsen och kunna fatta beslut.*

För respektive svar: vilken aktör samlar in/utarbetar och tillhandahåller den geografiska händelsebaserade information som ni önskar? Skriv detta i parantes efter varje svar

Uppgift 2a - Svar

- Vem rapporterar in händelsebaserad information?
- Var rapporteras händelsebaserad information in?
- Vem skapar händelsebaserad information?

- Nedladdningstjänster underlättar sammanställning till en gemensam produkt. Visningstjänster är svårare.

- Samordning sker inte av sig själv
 - Analysgrupperns produktionsdel är oftast bra på verksamhetsanalys, men inte lika bra på att visualisera detta geografiskt
 - En stödfunktion med ansvar för geografisk information till ISF krävs
 - Deltagande aktörer rapporterar in behov eller information (kan ske i text eller tal)
 - Stödfunktionen skapar därefter geografisk information

Uppgift 3

Ni är Länsstyrelsen. Ni planerar för en samverkanskonferens där bland annat prioritering av resurser ska diskuteras. Inför detta vill ni skapa en övergripande bild av förutsättningarna i drabbat område.

Ni saknar viss information i det underlag som levererats från olika aktörer och behöver därför göra några beställningar.

- a) *Utforma en beställning till kommunerna. Leveransen ska ge en bild av boenden för personer med speciella behov. Underlaget ska kunna användas i fortsatt analysarbete.*
- b) *Utforma en beställning till SCB. Leveransen ska ge en bild av befolkningstäthet och kunna användas i fortsatt analysarbete.*

Använd gärna det generiska mallen från den utforskande seminarieövningen som grund för beställningen.

Uppgift 3a - Svar

- Viktigt att utveckla hur beställande organisation avser att använda och sprida underlaget
 - Avgörande för vilken information som kan levereras (sekretess, begränsningar)
 - Exempelvis, spridning till frivilligorganisationer
- När trumfar fara för liv och hälsa sekretess- och begränsningskrav?
- Tänk på behov kopplat till syfte
 - Behöver jag verkligen allt?
 - Behöver jag egentligen mindre eller mer?
 - Vad är "Nice to have" och vad är "need to have"?
 - Vad är tillräckligt bra utifrån tidsmässiga krav?

Uppgift 3b - Svar

- Behov och syfte är otroligt viktiga
 - För dialog med levererande expert för att få den bästa informationen
 - Är behov och syfte välformulerade och i breda termer förstår experten och kan komma med kreativa lösningar (även gällande sekretess och begränsningskrav!)
- Viktigt att veta skillnaden på folkbokföring, dagbefolkning och nattbefolkning
 - Dag- och natt befolkning omfattar endast de individer som har en anställning

Uppgift 4

Flera av de berörda aktörerna efterfrågar en analys kring vilka ytterligare områden som riskerar att bli översvämmade de närmaste dagarna med aktuell väderprognos som grund.

- a) Vem/vilka genomför en sådan analys?*
- b) Uppgiften att genomföra en sådan analys måste formuleras. Vad bör en sådan uppgiftsformulering innehålla?*

Uppgift 4a - Svar

- Identifierade aktörer
 - Leds av antingen kommun eller Lst beroende på omfattning av kris
 - Kommun, Lst, MSB, SMHI, mfl kan delta och bidra med värde och experter
- Det är en komplex analys och ska inte underskattas
 - Underlättar med flera GISare och experter
 - Olika kompetens mellan GISare
 - Tänk på att det inte behöver vara 100%
- Tänk på slutprodukten
 - Håll deadline, tid vs kvalitet, utgå från beslutsfattarens behov, måste ej vara 100%
 - En stor del av analysen och produktion kan "lathundas"
 - Med utveckling borde denna process kunna automatiseras!

Uppgift 4b - Svar

- Uppgiften lär utformas under samverkansmöten och bör som minst innehålla:
 - Vilka aktörer som leder & deltar
 - Hur svaret ska vara utformat (exempelvis ökad vattennivå i meter?)
 - I vilket bildformat ska det levereras (oftast räcker power point)
- Analysen är ett antagande
 - Det behöver inte vara 100%
 - Det viktiga är att hålla deadline annars är det 0% värde

Uppgift 5

Ni är tillsammans de aktörer som berörs av händelsen. Ni har nu identifierat behovet av grundinformation och händelsebaserad information. Ni har dessutom utformat en prognos kring översvämningssituationen i stort de närmaste dagarna. Utgå ifrån de skikt som finns i datorn för att lösa nedanstående uppgifter.

- a) *Vilka konsekvenser kan vi anta uppstår akut?*
- b) *Vilka konsekvenser kan vi anta uppstår de närmaste dagarna?*

Uppgift 5 - Svar

- Svårt med att skilja mellan konsekvenser och åtgärdsbehov
 - Övnings ger färdighet
 - Konsekvens som begrepp kanske ska bytas mot påverkan?
- Möjligt stöd i konsekvensanalys
 - Ny lathund
 - Liv och hälsa och samhällets funktionalitet (Liv och hälsa styr prioritering för räddningstjänst)
 - Utifrån samhällssektorer
 - Hjälps och åtgärdsbehov geografiskt
 - Kommunikationsbehov geografiskt
- Det övas för lite tillsammans mellan kompetenser
 - Bryt stuprören!
- Olika kartlager för konsekvensanalys för kort och lång sikt underlättar analysen

Uppgift 7

Nu är det dags att fatta beslut om åtgärder. Geografisk information i skikten + definierade hjälp- och åtgärdsbehov utgör tillsammans ett stöd för beslut om åtgärder. Detta är dock omfångsrikt och svårt att ta till sig som det är.

Vi antar att ni får uppgiften att utforma ett överskådligt underlag för beslut om åtgärder i en av kommunerna.

- a) Vad bör underlaget innehålla för information för att ge stöd i beslutsfattandet om åtgärder?*
- b) Hur bör underlaget presenteras?*
- c) Hur lång tid uppskattar ni att det tar att utforma underlaget?*

Uppgift 7a - Svar

- Viktigt att inte en kompetens tar fram underlaget själv. Det behövs en blandning.
 - GIS behöver blandas in tidigt
- Fundera på hur olika delar av underlaget ska visualiseras
 - Olika färger & ikoner
 - Fakta (grund & händelsebaserad), antaganden, prognoser, konsekvenser, hjälp och åtgärdsbehov, åtgärder och beslut, uppnådd effekt?
- Underlag både för kort sikt och längre sikt
- Skikt som kan tändas och släckas med bokmärken
- En lathund eller analysmodell vore önskvärt!

Uppgift 7b - Svar

- Bör kunna visas som en interaktiv produkt
- Ska kunna skrivas ut och distribueras
- Betänk vilka system ni då använder
 - Andra organisationers system
 - Möjlighet att skriva ut distribuera
 - Alternativ då uppkoppling saknas?

Uppgift 7c - Svar

- Ca 30 min om all information finns
- Finns inte information kan ta flera timmar till dagar
- Mycket viktigt att GIS-kompetens kallas in i början av krisen för att spara tid längre fram

Uppgift 8

Kommunikationsbehovet är mycket stort och resurserna för kommunikationsarbetet är begränsade.

Vi antar att ni får uppdraget att utforma ett kommunikationsunderlag (karta) som ska publiceras på en av kommunernas hemsida.

- a) Vilken information är viktigast att lyfta fram i kommunikationsunderlaget?*
- b) Hur bör informationen presenteras?*
- c) Hur lång tid uppskattar ni att det tar att utforma underlaget?*

Uppgift 08a – Svar

Vilken information är viktigast att lyfta fram i kommunikationsunderlaget?

- Bekräftad information (både grund- och händelsebaserad information)
- Antaganden måste övervägas särskilt då det kan bli väldigt fel både avser avsaknaden av att kommunicera antaganden men även felaktiga antaganden
- Beslutsunderlag för individen. Utgå ifrån att individen kan fatta egna beslut utifrån den information som förmedlas.

Uppgift 08b – Svar

Hur bör informationen presenteras?

- Underlaget ska vara enkelt att förstå och ta till sig
- Det krävs både formgivnings-, kommunikations- och GIS-kompetens
- Vid publicering på hemsida?
 - Fundera på vad servern klarar av då trafiken kan bli omfattande

Uppgift 08c – Svar

Hur lång tid uppskattar ni att det tar att utforma underlaget?

- Första underlaget tar ca 15 minuter
- Dock så behöver underlaget kvalitetssäkras vilket kan ta upp till 2 timmar
- Kanske kan vissa delar publiceras så fort som möjligt för att därefter uppdateras med ytterligare information efter hand

Avslutande diskussion om insikter och framtid

- För att detta ska fungera riktigt bra skulle det krävas lokala, regionala och eventuellt nationella krishanteringsavtal som möjliggör snabb delning av avgiftsbelagd information
- Resultat av övningen bör presenteras under kartdagarna och 112-dagen
- MSB borde kunna driva utveckling i ett antal existerande forum
 - Samverkansområden
 - TiB-nätverk
 - Kriskommunikationsnätverk
 - Stabschefsutbildningen
- MSB borde kunna utveckla detta koncept ytterligare genom utvecklingsprojekt
 - Metodutveckling i gemensamma grunder
 - Utvecklingsprojekt stabsmetoder
 - Gemensam kartsymboler
 - Analysstödsfunktion till ISF
 - Gemensam scenario/sectorsdata i förhand
- Samtliga aktörer borde kunna öva och utveckla egen förmåga med stöd av leverabler från KOORDINAT 16
- Nästa övning skulle kunna fokusera på andra kompetenser som chefer, jurister eller tekniker
- Erfarenhetskonferensen bör fokusera på budskap till beslutsfattare